

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Drs K. Schilder, Drs C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr B. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Pernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Lee, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marnelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rollmann, Utrecht; Dr J. Thijss, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes

Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 1 Buitenland en Ned-Indië f9.— per jaar.

Advertentie: 35 cent per regel.

INHOUD: De Christen in onze tijd IV. — Uit de Schrift: Een lofzang op den Schepper (Ps. 103:2-6). — Kerkelijk Leven: De Jezus-naam, Dr A. W. Bronsveld; De eenige troost van een socialist, Privé's colleges van Prof. Vlascher. — Door Amerika VI. — Wijnbegeerte: Wijnbegeerte in steen VII. — Populair Wetenschappelijke Schetsen: Een zevende eeuwse Gideon. — Geestelijke Adviezen: Geestverzekering. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Ontwerp-Stembusprogramma H. Allenmaal liberaal. Altemaal demokraat. Uit een Staatsfonds? Als de vos de passie preekt... De Engisch-Egyptische kwestie. Lloyd George leider. Geen kries. — Literatuur en Kunst: Van en over boeken H. Insoudier-Bakker, De Straat. — Penschoonw. — Kerknieuwe.

DE CHRISTEN IN ONZE TIJD.

IV.

Wanneer de principiële levenshouding, over welke we een vorig maal spraken, wordt gehandhaafd, dan is er ongetwijfeld zeer weinig gevaar, dat we als christenen in het algemeen, en als gereformeerde christenen in het bijzonder, elkaar niet zouden kunnen vinden en verstaan.

Want dan is er en blijft er vertrouwen.

En wederzijdsch vertrouwen is een eerste vereiste voor een gezonde levensontwikkeling in onze gereformeerde kring.

Maar dan zal het ook blijken, dat, waar men elkaar recht verstaat, er ook een veel breder terrein is, waar gemeenschappelijke belangstelling wordt gevonden, dan men, oppervlakkig oordelend, vaak denkt.

Zie, dit is een van de gevaren, dat onderscheiden van onze kringen zoo naast elkaar leven. Dit hangt samen met de toestanden in de gezinnen. Over het christelijk, speciaal op het gereformeerde gezinsleven, gaan we nu niet verder spreken. Maar reeds in de toestanden in vele gezinnen ligt de oorzaak voor een zoo sterke afzijdigheid, die er bij sommigen van bepaalde andere kringen wordt gevonden.

Daarom is het evenwel des te meer nodig, dat men elkaar leert verstaan en begrijpen. En wanneer er daartoe een ernstige poging wordt gedaan, dan zal blijken, dat zulks veel beter gelukt, dan menig een zou verwachten.

Werkelijk er is slechts bij zeer weinigen een opzettelijk en star conservatisme. Waar tactisch en met warme liefde tot de zaak van Gods koninkrijk wordt opgetreden, daar zal men merken, dat het zeer wel mogelijk is, ook in onze tijd reformatorisch op te treden. Ja, mits men maar eerst overtuigt van de noodzakelijkheid van datgene, wat men propageert.

Maar dit laatste is toch werkelijk geen bijzonder! Degenen, die meenen, dat zij ons gereformeerde leven moeten vooruitbrengen, zijn zelf toch ook geen menschen, die bij elk nieuw idee, dat ze hooren, maar onmiddellijk enthousiaste voorstanders zich betoonen. Zeker er zijn van die onbezonnen en dan dikwerf ook onbezonnen naturen, — maar bij dezulken worden toch niet de stevige karakters gezien. Ons gereformeerde volk heeft steeds karakter getoond. Maar bij een volk met karakters moet men niet verwachten, dat reformatie werk is van een simplen achtermiddag. Wat daar komt, moet groeien. Eerst moet de overtuiging van een leemte aanwezig zijn; eerst moet men van den ernst van de bedoeling overtuigd zijn — en dan groeit vanzelf ook het vertrouwen en bij het vertrouwen het besef van een bestaande leemte en de bereidwilligheid om te volgen, waar verzuimsmannen leiden.

En bij dezen stand van zaken heeft onze tijd tweeërlei betekenis.

Allereerst, gelijk we in het eerste artikel poogden aan te toonen, die van een remmende factor, aangezien een groot deel van ons volk al zoo heel snel moet leven.

Het ligt in mijn bedoeling, over eenigen tijd een reeks artikelen te geven over: „Het Christelijk gezin in onze tijd“.

En het is gelukkig, dat die remmende factor er is. Het is gelukkig, dat de eenvoudigen niet onmiddellijk geneigd zijn alles te slikken, wat als ideaal, als reformatorisch idee wordt gesteld.

Laten we eerlijk erkennen, dat we als gereformeerden dood-ongelukkig geweest waren, wanneer alles, wat in de laatste vijftien jaar als nieuw idee ter markt werd gebracht, klakkeloos was aanvaard. Voor menig voorstel en voor onderscheiden voorslag is het stille verzet van de zijde van de massa een goed motief geweest, om stilte te sterven en zoo tenminste een niet al te oneervolle begrafenis te krijgen.

Maar van d'anderen kant heeft onze tijd ook deze betekenis, dat men allerwegen de behoefte aan een nieuw accentueering voelt. Ook daar, waar men het niet onmiddellijk zal willen erkennen, leeft toch diep in het bewustzijn een vraag naar een mogelijkheid om al meer bewust als christen-kind van onzen tijd te kunnen leven.

En wanneer dan het uitgangspunt gemeenschappelijk kan zijn, wanneer dan door heel het optreden dat prachtige vertrouwen wordt gewekt, dat onze menschen zoo graag in „hun“ mannen en vrouwen stellen, — werkelijk, dan is er wel plaats en gelegenheid voor een gezonde ontwikkelingsgang van ons gereformeerde leven.

Maar dan zal dat rustige vertrouwen in de kracht van eigen beginselen de verbindingsschakel moeten vormen tusschen onderscheiden groepen.

Waar evenwel dat vertrouwen is, daar wordt men ook niet zoo spoedig geschokt door datgene, wat theorieën van allerlei aard omtrent der dingen wezen en omtrent der dingen laatste grond ons komen vertellen.

Hooveel jonge menschen zijn h.v. door Einstein's theorie niet geschokt in hun „overtuiging“. Men ging vragen — in eenzelfde geest als het geciteerde Berlijnsche blad, of er nog wel van eenige vaste waarheid sprake kon zijn, en of niet al hetgeen tot dusver voor absoluut werd gehouden, in den stroom van het relativisme werd meegezogen. En dit toch geheel ten onrechte. Immers het relativisme van Einstein tast ten slotte alleen aan de absoluteitheid van sommige tot dusver als algemeen geldig aangenomen natuurwetten. In hoeverre dit terecht geschiedt, is werkelijk nog niet uitgemaakt. Er zijn hier nog talloze vragen. Maar afgedacht daarvan, zegt dit alles nog niets omtrent de absoluteitheid van onze beginselen. Want immers niemand zal datgene, dat God ons in Zijn Woord heeft geopenbaard, in één lijn zien met de natuurwetten. De door de natuurkunde tot hertoe verdedigde wet van den val is iets gansch anders dan de door God geopenbaarde wet van Zijn gerechtigheid en ook iets anders dan de door de kerk Gods beleden waarheid omtrent de borge-rechtigheid van Christus.

In het eene geval hebben we te doen met een door de wetenschap (naar men meende) vastgesteld feit, omtrent zekere concrete dingen in de natuur.

In het andere geval gaat het om de daden Gods in Zijn genaderijk.

Maar afgedacht daarvan — waar het geloof levendig is, daar zijn van die dingen, waarbij men heel rustig blijft. Wanneer we zien, wat „de wetenschap“ alzo heeft gevonden in den loop der laatste vijftig jaren — en ik denk hier speciaal aan wat men h.v. omtrent het Oude Testament heeft „vastgesteld“ — dan begrijpen we toch onmiddellijk dat in die tijden van bestrijding het dikwerf voorkwam, dat men zeide: ja, wat we den smaderen van het Woord Gods onmiddellijk zullen antwoorden — dat weten we niet; maar vast staat voor ons, dat ze ongelijk hebben. Ons geloof geeft ons hier den vasten grond.

En zie, dat moeten we hebben en dat moeten we houden. Dat heerlijk vaste van het geloofsstandpunt.

En is er dat, dan is er gelegenheid om te reformeeren en verder te bouwen.

Dan blijft er het onderling vertrouwen, en dan zal de bouw, die men optrekt, niet scheef gaan staan. Dan is het fundament goed. Dan is er ook algemeen verlangen naar reformeerenden uitbouw. En dan zal er onder den zegen onzes Gods in een grooten tijd ook een groot werk kunnen gebeuren.

Dan zal ook onze christelijke wetenschap een taak hebben. Over geweldige dingen zullen we ons hebben te bezinnen. Wanneer ik alleen maar het kenprobleem noem, dan verstaat ieder, die eenigszins ter zake meeleeft, hoe zeer het noodig is, dat we ernstig ook onze beste krachten geven aan de meest gewichtige dingen.

Toch is hier voor het geloof immer één ding zeker. Men mag nimmer de grenzen vergeten. De grenzen, die er zijn voor elke wetenschap, ook voor de christelijke. Immers door zinnelijke waarneming en door logische deductie of inductie gaat tenslotte de wereld van de eeuwige dingen onzes Gods niet open. En we blijven hier op het terrein van het „ik geloof“.

En geeft ons dat bij wetenschappelijke arbeid een groote zekerheid, die ieder, die op niet-positief standpunt zich stelt, mist — het geeft ons ook een geweldige verantwoordelijkheid, die we nimmer mogen onderschatten.

We hebben de zekerheid, dat geen experiment ons aan het wankelen kan brengen inzake de dingen, die wij gelooven. De wereld van onze geestelijke goederen in enger zin, blijft voor het experiment gesloten. Want geen experiment verklaart of openbaart ons iets omtrent het wezen der dingen.

Maar wij hebben ook de verantwoordelijkheid voor hetgeen de wetenschap ons biedt — om het in één levensbeschouwing te zien en te willen zien met datgene wat ons rotsvast geloof is.

Doch met deze houding durven we en kunnen we als christenen deze taak op het terrein van de wetenschap aan.

En zoo vreezen we allerminst voor een scheiding onder de belijders van de ons geopenbaarde waarheid Gods.

Anders schijnt het te staan, waar we in aantaking komen met de dingen, die liggen op het terrein van het godsdienstig-zedelijk leven.

Zoodra de vraag ter sprake komt, wat mag en wat niet mag, kan men merken, dat er een ernstig gevaar is. Het gevaar, dat ik, met een oude benaming, zou willen noemen: dat van de scheiding tusschen „de rekkelijken“ en „de preciesen“.

Dit is inderdaad een zeer ernstige kwestie.

Het is zeer moeilijk iemand, die werkelijk geen zonde ziet in zekere daden, van die daden af te houden. En het is even moeilijk, de oude overtuiging, die van geslacht op geslacht is overgegaan, te veranderen.

Ik neem een voorbeeld.

Daar is in onze kringen — gelukkig niet in vele, maar dan toch in meer dan één van onze kringen — het gevaar van den dans.

Men gaat dansen leeren, en danst op een „fatsoenlijk“ partijtje mee.

Nu zegt men: wat is er tegen? Waarom mag dat niet? Kom, we moeten toch als christen nuchter staan. We kunnen toch niet het oude dogmatische standpunt handhaven?

En van d'anderen kant komt een even hard als snel vonnis: menschen, die dansen, dansen naar de hel toe... Het is wereldzin, het is satans-werk.

Daar is de breuke, eer men 't weet. Men kan van weerszijden niet met elkaar redeneeren. Van beide kanten vindt men de tegenpartij beurtelings dom en ongevoelig.

En vooral, wanneer dan de redeneering in een wetenschappelijk kleed wordt gestoken, gaat het eenvoudigen schemeren, en wanneer een beroep gedaan wordt op de consensie van den christen, meenen de danslustigen al spoedig met huichelaars te doen te hebben.

Want immers het is absoluut geen kunst, om met een beroep op meer dan één goed gereformeerden schrijver, te beweren, dat men wel dansen mag; en het is evengoed mogelijk, om met een beroep op dezelfde schrijvers het dansen ten eenenmale te veroordeelen. Maar al te weinig begrijpt men, wat er aan vastzit, aler men zeggen kan van iemand, die veel schreef, die eeuwen of tientallen van jaren dood is, die dus leefde te midden van zijn eigen omstandigheden, „hij dacht over dit of dat punt zóó en zóó”. Zoiets is een werk van buitengewoon serieuze onderzoek, van vergelijking van toestanden, en van kennis van het werk van den schrijver, dien het betreft, tot schier in de perfectie. Werkelijk, in zulk een geval zijn we met een paar citaten niet klaar.

Dat wijst er dus op, dat we met een beroep op de historische figuren steeds zeer voorzichtig moeten zijn. Al dadelijk toch de veranderde maatschappelijke constellatie geeft daarvoor reden.

Maar dit is in onzen tijd dan ook allerminst de weg, om tot een juiste levenshouding te komen.

Wanneer ik weer het dansen als voorbeeld neem, (ge kunt hier natuurlijk elken vorm van meer „rekkelijk” leven invoegen), dan wil het me voorkomen, dat de christen in onzen tijd toch allereerst moet vragen: waarom wil ik eigenlijk zoo graag dansen?

Laten we eens even nuchter zijn.

Eens sprak ik over deze kwestie met jonge mensen. Ze vonden het toch wel heel jammer, dat je als christen niet mocht dansen. Want, nietwaar, de ontwikkeling van het lichaam werd er door gediend, — de schoone houding, en de bevallige gang werd er door aangeleerd, — de gratie van ons lichaam werd er door gediend — en ons lichaam is toch een tempel Gods, — waarom dan niet dansen?

Toen heb ik gezegd: jongelui, ga maar gerust dansen. Jij b.v. met je moeder op zolder; jij met je oudsten broer in het souterrain; en jij met je zusje in de hal van jullie huis... Nietwaar, wanneer het dansen enkel een soort gymnastiek is, — och: ga dan je gang kinderen...

Natuurlijk kwam toen het antwoord: ja, maar dat is niet gezellig; dan is „de lol” er af; dan... alles wees er tenslotte op, dat men heel mooi kan redeneren, maar dansen met moeder op zolder, dat is niet hetgeen men wenscht. Neen het gaat bij de genieting van dergelijke dingen om andere zaken.

Men kan deze dingen nooit op zichzelf nemen.

Met het spel, dat men bedoelt, krijgt men tegelijk een nasleep van gevaren. Om bij het voorbeeld te blijven: jonge mensen dansen graag om de nauwere aanraking met andere jonge mensen maar dan van andere sexe; het pikante is de prikkel. En dat verstaat het eenvoudige volk intuïtief. En gelukkig, dat die intuïtie er nog is.

Er zijn tientallen van dergelijke gevallen, die dikwerf zoo „logisch” beredeneerd worden, ook door ouders en opvoeders, maar waarbij men vergeet, dat in onze wereld nu eenmaal niets „op zichzelf” te nemen is.

Daarbij komt een tweede argument. Weer neem ik als voorbeeld den dans.

Hoe komt het zoo, dat men behoefte heeft aan dat dansen?

Heeft men het noodig „in zijn kring”?

Maar in welken kring leeft men dan toch?

Er zijn gelukkig nog duizenden van onze christenen, ook onder hen, die werkelijk niet in een hoek leven, die nog nimmer ook maar één minuut „het noodig gehad hebben om te kunnen dansen”.

In onzen tijd heeft meer dan ooit de christen toe te zien op den kring met welken hij in aanraking komt, en met welken zijn kinderen verkeerden.

Zie, dit is reeds een verkeerd symptoom, dat men zegt: mag ik dit ook, of mag ik dat ook? Waar een teere conscientie is, daar zegt het hart het wel, wat verboden is. En menigmaal gebeurt het, dat jonge mensen komen bij anderen, om te vragen: waarom mag ik nu dit of dat niet? Vraag hen dan eens, wat hun eigen hart zegt. Tien tegen één, dat ze eerlijk zijn, en zeggen, dat ze alleen maar komen, om hun hart tot zwijgen te brengen. Heimelijk is er de hoop, dat zij niet al te gelukkig zijn in uw argumentatie, en dat zij op die wijze voor hun eigen gevoel een reden hebben, om hun geweten het stilzwijgen op te leggen, met een beroep op uw minder gelukkige redenering.

Zoiets van: „hij zegt, dat het daarom niet mag; nou, dat is onzin, dat zie ik wel in; dus (o logica!) mag het wel”.

Indien er sprake moet zijn van reformatie in onzen tijd op zedelijk erf, indien we vooruit moeten met onze godsdienstig-zedelijke levenshouding, dan beteekent dat niet, dat we wat moeten gaan „rekenen”.

Een tijd als de onze, in welken men o. zooveel door de vingers ziet, is niet de geschikte tijd, om nieuwe levenshoudingen te concipiëren.

De reformatie van ons leven, van ons christelijk, van ons gereformeerd leven, moet in onzen tijd op godsdienstig-zedelijk gebied hierin bestaan, dat we eerlijk en met de bede om een oprecht hart, teruggaan naar de levenshouding van het belijden, dat

wij een hart hebben, „dat tot alle boosheid geneigd is”.

Ook hier ligt de grondslag voor de levenshouding in hetgeen in het vorige artikel nader werd omschreven.

Laten we erkennen de zonde.

Laat Christus' kruis meer het centrum van ons leven zijn.

We moeten als gereformeerde christenen ook hier vooruit.

Maar vooruit beteekent voor den christen niet: hoe langer hoe meer van de wereld genieten. Maar het beteekent, hoe langer hoe beter als christen leven dicht bij onzen Jezus. Het beteekent, hoe langer hoe meer het vleesch overwinnen.

Het beteekent ook: dat we niet in conservatieve voldaanheid moord en brand schreeuwen over hen, die in jongen overmoed voor de verleiding bezwijken en publiek een misstap doen, en dat we toerekenen, dat de stille ongerechtigheid van geldgierigheid en burgerlijke zelfvoldaanheid rustig voortleef. Neen, reformatie beteekent, dat we ons buigen voor onzen God, ootmoedig en klein, en dat we 't vragen: o, God, reinig Gij ons leven.

Reformatie op godsdienstig-zedelijk erf beteekent, dat we weer meer levensernst moeten hebben in onzen tijd.

Niet de ernstige houding hebben we allereerst noodig.

Maar het ernstige hart.

En daarbij past een blijmoedig mensch. Een blijmoedig christen.

J. WATERINK.

UIT DE SCHRIFT.

Een lofzang onzen Schepper.

Laat ons zijn aangezicht tegemoet gaan met lof; laat ons Hem juichen met Psalmen, enz. Ps. 95:2-6.

Wanneer de vromen van den ouden dag opgingen naar Sion om hun God te ontmoeten, dan mochten zij niet enkel naderen in de gestalte van eerbied en ootmoed, maar zij moesten ook komen met lofgezing, en dankpsalmen.

De geestelijke blijdschap moest dus ook in hun eeredienst tot uiting komen.

Aan dat dienen van den Heere „met blijdschap” ontbreekt bij de gemeente van onzen tijd nog al het een en ander.

Meer dan één vindt alleen de Psalmen uit de diepte geschikte zangstof.

Anderen zingen wel luide lofzangen, maar hun hart klinkt niet mee: de bezieling der geestelijke vreugde ontbreekt er aan.

En in onzen eeredienst?

Welk een verkwikking kan het zijn den lof van Christus te zingen in het midden van een groote schare.

Hoe kan het hart er door gesterkt worden als we Gods aangezicht tegemoet gaan met lof en Hem juichen met psalmen.

Die lof wordt allereerst opgewekt door de gedachte: de Heere is een groot God; ja een groot Koning boven alle goden.

Voor de heidenen was Israëls God een der vele goden, want ieder volk had zijn eigen God en al werden er van Jehovah machtige wonderen verteld, hij was tenslotte in hun schatting een gering God, want hij heerste over een klein volk in een klein land. Maar de geloovige zonen Abrahams werden niet moede uit te roepen, dat hun God een groot God was, hoog verheven boven alle afgoden, die ijdelheid zijn en maatsel van menschen. De Heere alleen is God.

Voor de volkeren was dit een hatelijk soort onverdraagzaamheid, maar in die belijdenis alleen was rust voor de ziel.

Zoo is ook de Christelijke religie niet een godsdienst onder andere gelijkwaardige, maar zij treedt op met de bewering, dat zij alleen de waarheid is.

Dit exclusivisme wortelt niet in onzen hoogmoed.

Het is de grond en vastigheid der waarheid die wij belijden.

Het is niet een dogmatisch inzicht, maar, gelijk uit dezen Psalm blijkt, het hoogste van onze blijdschap.

Dit alleen is het eeuwige leven, dat zij 't kennen, den eenigen, waarachtigen God en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt.

Niet alleen het wezen Gods, ook Zijne werken stemmen tot aanbidding en lof.

Wij lezen te weinig in het schoone boek der natuur.

Zeker, in de H. Schrift alleen openbaart de Heere Zich tot onze zaligheid. Ook staan wij door de vertroebeling in ons denken als gevolg van de zonde zoo ver van de natuur af. En die natuur is vanwege den vloek een beslagen spiegel, die het beeld van Gods macht en grootheid slechts mat vertoont. De natuur brengt ons niet dichtert tot God. God kan ons door zijne genade dichtert tot de natuur brengen. Maar dan zien wij bij het licht der Schrift in haar zooveel heerlijks dat ons spreekt van onzen Schepper.

Zoover ons oog reikt, vinden wij stof tot aanbidding.

Ja, nog verder.

We denken dan, als de dichter, ook aan de diepten der aarde, door geen menschenoog aanschouwd en aan de ontoegankelijke hoogten der trotsche bergen, door geen menschenoog betreden.

En wij juichen aanbiddend: Deze God is onze God!

Dat lied wordt met een blijden jubel vermeerderd als wij zien naar de zee.

Voor de schoonheid der zee hadden de kinderen Israëls weinig oog. Ook hadden ze weinig oor voor haar ruischend lied vol diepe geheimen. Voor hen was de zee meer het beeld van een verschrikkelijke macht. Het hoogmoedig opdringen harer golven wekte bij hen huiverende ontzetting. Zij dachten aan haar dreigende diepten, aan den dood, die uit haar woelende wateren opkwam. Maar toch troostte hen de gedachte: onze God heerscht ook over de opgeblazenheid der zee als Koning. Hij heeft haar gemaakt, gelijk Zijn scheppende handen het droge hebben geformeerd.

Wij zien de zee met andere oogen, met meer bewondering misschien.

Maar kennen wij ook dat diep-religieuze element in onze beschouwing: die majestueuze zee is geheel in Gods hand?

De kinderen onzer eeuw dwepen ook met de natuur, met haar pracht en met haar kracht. Maar den Schepper der natuur weigeren zij aanbidding. Zij brengen hulde aan den mensch, die koninklijk heerscht over de redeloze wereld om haar te doorzoeken en haar aan zich dienstbaar te maken.

Waar die natuurlijke van den modernen mensch op uitgelopen is, wij weten het helaas maar al te goed.

Steeds verder is hij van zijn Schepper afgedwaald, want hij heeft met dat alles God niet gediend.

De dichter van Psalm 95 wist veel minder van de geheimen der natuur, van haar wonderen en krachten.

Maar wat hij wist dwong hem tot diepe adoratie: Komt laat ons aanbidden en nederbuken; laat ons knielen voor den Heere, die ons gemaakt heeft.

Gelukkige christen, die met zijn Schepper in Christus verzoend, dezen lofzang voor God met blijdschap kan zingen; zijn ziel is opgewekt tot aanbidding; hij kan zijn God dienen ook in den Tempel der natuur.

Dan is er geestelijke vreugd ook over een stoffelijke wereld.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN.

De Jezus-naam.

Telkens leest men nog van menschen, die het gebruik van den naam „Jezus” zonder meer oneerbiedig achten.

Zij hebben liever de voorvoeging „onze Heere” daarbij of de vervanging door een ander woord als „onze Heiland” of iets dergelijks.

Vroeger kwam deze opvatting veelvuldiger voor.

Maar het is voor een deel aan de meditaties van Dr. Kuyper te danken, dat men hiervan terugkwam.

Zeker, er bleven nog bezwaren.

Ik heb zelfs den titel: „In Jezus ontslapen” voor heilighennis hooren verklaren.

Maar meer en meer slook hun getal.

En het valt te hopen, dat zij tot den laatste maat toe zullen verdwijnen.

Wij zullen daarom nog eens een poging doen, om het minder juiste van deze meening aan te toonen.

In de Schrift komt zeer zeker vaak de samenvoeging van „Heere Jezus” voor. Men denke slechts aan het roepen van de Bruid: „Kom, Heere Jezus, ja kom haastiglijk.”

Ook wordt heel dikwijls „Christus” of „de Christus” gebruikt.

Maar ook enkel „Jezus” leest men daar gedurende Teksten daarvoor aan te halen is wel onnoodig.

Men sla slechts de evangeliën op.

Daar vindt men „Jezus” tal van malen op één en dezelfde bladzijde.

En zouden dan de evangelisten oneerbiedig zijn geweest tegenover hun Heere?

Geraken we hierdoor niet in strijd met de leer van de inspiratie door den Heiligen Geest?

Zouden wij den bijbel niet meer als richtsnoer mogen nemen bij onze benoeming van onzen Heiland?

Nietwaar, deze vragen te stellen staat gelijk met ze te beantwoorden.

Men valle niemand toch moeilijk, wanneer hij zich van den enkelen Jezus-naam bedient.

Het is aan te bevelen, dat men op het voetspoor van de Schrift met meer dan één naam over Hem spreekt.

Maar het gebruik van den naam „Jezus” afkeuren mag niet.

Is het niet de naam, waarmee men Hem in de meest mystieke oogenblikken van het leven het liefst benoemt?

Is er hier op aards iets zaligers denkbaar, dan in de eenzaamheid het „mijn Jezus” te mogen stamelen?

Eigenaardig is het dan ook, dat mystieken als Thomas à Kempis, Ruusbroec, Jan Luyken, Lodenstein, het liefst dien enkelen naam bezigden.

Laten wij toch oppassen, dat wij den Geest niet bedroeven, die gekomen is om Jezus te verheerlijken.

— Dr. A. W. E.

De onrustige.

Dat vertronw.

vorige week o.

Want bij he.

waardoor hij r.

daan, heenzien.

Hoe jammer.

per schouder.

making der ke.

Maar 't moel.

Noode misle.

talent in onze.

Doch hij he.

Zijn leven.

En soms.

Dit blijven.

voor zijn ove.

vreemd.

Hard heeft l.

Hij heeft bo.

na maand Kro.

gittigheid ook.

hem eens.

En nietwaa.

weg wordt all.

gebeven, gaat.

de nauwste v.

Welk een t.

— De eenlige.

In een ged.

oelkunstmaai.

dat Hegeuma.

niet zoo trou.

terug in het.

En anderen.

enimschoots.

De woorden.

„De mensel.

en in het zo.

Maar 't zijn.

En die ledi.

Welk een.

Gereformeerde.

dat ik met li.

het sterven.

makers Jezus.

— Private ci.

„Le Waarl.

kruid door de.

dat Prof. Dr.

stuur zich be.

week voor d.

Gereformeerde.

ontvangen, b.

wijzen in de.

zing”, terwij.

practische op.

Wij verblifd.

zijn talrijke fu.

Bekwamer.

niet aanwijze.

Al verwont.

wijzen in de.

wing”, te he.

al vruchtdra.

en belijders.

Wie bege.

ligen rechts!

Stel je v.

eerste van.

dadelijk zo.

den Wester.

op den St l.

Dat doe.

al bespotte.

boe. Je voi.

ziffeltoren.

een poosje.

den rug toe.

ben gedach.

over aan.

die eens ee.

vindingrijk.

denken. Vo.

Natuurlijk.

toren niets.

tweede be.

ding eens.

't Was me.

building, b.

eens naar.

dan daar t.

je kramp i.

van je ho.

gesjouw en.

even wat.

wordt door.

gen. Of li.

hebt zo j.